

Assen. Op basis ervan heeft de Onstwedense landschapsschilder Geert Schreuder een impressie van de proefkolonie gemaakt. (afb. 5) Uit het archief blijkt ook dat er wel eens iets mis gaat met die eerste Rotterdamse Willemsoordbewoners.

Iets onbetamelijks

Het dorpje Schiebroek kent vanaf het begin van het project vier inwoners die elke week een stuiver afdragen. Bij wijze van beloning mogen zij van de Subcommissie Rotterdam in de zomer van 1820 een gezin voordragen. Het wordt Lambertus Verhagen met zijn vrouw en kinderen. Hij en zijn echtgenote komen oorspronkelijk uit Sint Oedenrode in Noord-Brabant maar wonen al enige tijd in Schiebroek. Lambertus, echtgenote Barbara, hun dochtertje en hun twee zoons mogen naar Willemsoord vertrekken. Daar, een eindje verderop, in kolonie nummer 6 of Westvierdeparten of Willemsoord-Steggerda, woont Jan van der Pol uit Harlingen met zijn echtgenote Antje. Na vier jaar dienen zich problemen aan. 'Vrouw van der Pol' meldt de onderdirecteur van Willemsoord in juni 1824, 'kwam veel aan het huis van Verhagen te wasschen en te naayen en schenen goeden vrienden te zijn'. Ze kwam er zo vaak dat er verdachtmakingen jegens Lambertus Verhagen de ronde deden. 'Hij werd beschuldigd meer dan gewone vriendschap te hebben met de vrouw van de kol. van der Pol in kol. N6 N2.' Maar de onderdirecteur gelooft niets van die geruchten: 'Van iets onbetamelijks met elkander heb ik geenszins vernomen dan bij gissing'. De onderdirecteur en zijn medewerkers kennen het echtpaar Verhagen

als een harmonisch samenlevend koppel. Ten bewijs daarvan verhaalt hij hoe 'de vrouw van Verhagen deze laatste winter ziek zijnde, hij de grootste zorg voor haar droeg, zoo veel mogelijk haar zelfs oppaste en voor haar verkwikking en versterking met veel ijver zorgde'. En daarom is de onderdirecteur er 'vastelijk' van overtuigd 'dat de beschuldiging met vrouw van der Pol valsch moest zijn en niet meer dan gewone vriendschap was'.

Dan vraagt Antje van der Pol twee weken verlof om haar familie in Harlingen te bezoeken. De directie geeft toestemming en op maandagochtend 14 juni 1824 vertrekt ze met haar beide kinderen. Diezelfde dag meldt Lambertus Verhagen dat hij naar de 'Schootermarkt' moet. Na een week is hij nog niet teruggekeerd. De onderdirecteur krabt zich achter de oren en vraagt de echtgenote van Lambertus of zijn veronderstelling dat zij en haar man 'zeer tevreden leefden' juist is. Volgens haar wel: 'zoo als de vrouw mij nog getuigt en toont nog de grootste achting voor haar man te hebben'. Toch gaat hij de twee weken verlof van Antje met andere ogen bekijken: 'Misschien is zij met Verhagen weggegaan met oogmerk om niet weder terug te komen. Doch hier mede zullen wij den tijd van 14 dagen moeten afwachten.' Na een maand is er echter nog geen spoor van Antje en Lambertus. Na anderhalve maand kan de directie melden 'dat dezer dagen van desertie zijn geretourneerd de kolonist Verhagen van kol. N3 en de koloniste Van der Pol, kol. N6'. De directie wil de twee eens ernstig onderhouden. Op zo'n onbetamelijke vlucht staat een strenge straf, maar zover komt het niet. Kort daarop blijkt dat de twee 'na hunne eer-